

KANSALLISEN METSÄSTRATEGIAN 2025 HANKESUUNNITELMAN HANKEKUVAUKSET

Sisällys

Strateginen hanke A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut	4
Strateginen hanke B. Metsäalaa tukeva kaavoitus	6
Strateginen hanke C. Uudistuvan metsäalan tilastointi	8
Strateginen hanke D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen.	4
Strateginen hanke E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito.	11
Strateginen hanke F. Metsäalan tutkimusstrategia	13
Strateginen hanke G. Metsäalan liikenneinfrastruktuuri	14
Strateginen hanke H. Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyön toimintamallit.....	16
Strateginen hanke I. Talousmetsien luonnonhoito	17
Strateginen hanke J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut - turvaaminen ja markkinoiden kehittyminen	19
Strateginen hanke K. Suomalaisten metsien arvostus	21

12.11.2015

Hankkeet, joiden suunnitelmiin on tullut päivitystä: A, B, D, E, F, G, I, J.

Tässä muistiossa esitellään Kansallisen metsästrategian 2025 strategisten hankkeiden hankesuunnitelmat. Hankkeita on yhteensä 11. Metsästrategian tavoitteita toteutetaan myös muiden strategioiden ja ohjelmien sekä normaalin virkamiestyön kautta. Metsätietoa (hanke A) ja aktiivista metsätaloutta (hanke D) koskevia tavoitteita toteutetaan myös hallituksen kärkihankkeiden kautta. Tätä muistiota päivitetään osahankkeiden täsmentyessä ja valmistuessa. Muistion tarkoitus on tuoda viesti sidosryhmille hankkeiden etenemisestä ja toimia vastuuhenkilöiden työsuunnitelmana.

Hankkeita rahoitetaan osin MMM:n momenteilta 30.01.22 (Tutkimus ja kehittäminen) ja 30.40.22 (Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen). Lisäksi ministeriön alaisessa tulosohejauksessa on tutkimus- ja kehitysorganisaatioita, joiden asiantuntemusta hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan hankkeiden toteuttamisessa.

Taulukko 1 esittää hankkeiden ajoittumisen 2015–2020 väliselle ajalle vihreällä täytteellä sekä tietoa hankkeen ajankohtaisimmasta tilanteesta vuoden 2015 sarakkeessa. Taulukosta 2 näkee, mitkä hankkeet toteuttavat kutakin metsästrategian päämäärää.

Hankesuunnitelmien alussa olevista tietoruuduista löytyy hankkeen kuvaus, kuten se on Kansalliseen metsästrategiaan 2025 kirjattu.

Taulukko 1. Hankkeiden aikataulu 2015-2020

Hanke	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A ¹	Metsätieto 2020 käynnissä, myös muita osahankkeita käynnissä					
B ²	Tapion selvityksiä käynnissä, YM:llä hankehaku					
C ³	Luken tilastorelevanssi-selvitys					
D ⁴	Pöyryn raportti Biotalousinvestointien raaka-ainehuollon varmistamisesta valmis					
E ⁵	työpaja joulukuussa 2015					
F ⁶	SMY laatii tutkimusstrategiaraporttia					
G ⁷	selvityksiä aloitettu					
H ⁸	toteuttajatahoja suunnitellaan					
I ⁹	alkanut Talousmetsien luonnonhoidon työoppaan päivityksellä ja METSO-luonnonhoidon kehittämishankkeella					
J ¹⁰	alkanut Tapion Ekosysteemipalvelujen tuotteistaminen -hanke ja Luken Metsät moneen käyttöön -hanke, lisäksi suunnitteilla selvityksiä					
K ¹¹	suunnittelu aloitettu, varsinainen hanketoiminta alkaa 2016					

¹ A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut

² B. Metsäalaa tukeva kaavoitus

³ C. Uudistuvan metsäalan tilastointi

⁴ D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen

⁵ E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito

⁶ F. Metsäalan tutkimusstrategia

⁷ G. Metsäalan liikenneinfrastruktuuri

⁸ H. Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyömallit

⁹ I. Talousmetsien luonnonhoito

¹⁰ J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut - turvaaminen ja markkinoiden kehittäminen

¹¹ K. Suomalaisten metsien arvostus

**Taulukko 2. Metsästrategian hankkeiden yhtymäkohdat päämääriin ja tavoitteisiin
Metsäntutkimuslaitoksen toteuttaman vaikutusarvioinnin mukaan.**

Päämäärät ja tavoitteet	Hankkeet										
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
31. Suomi on kilpailukyinen toimintaympäristö metsiin perustuvilla liiketoiminnoilla											
3.1.1 Metsäala kasvaa, alan yritykset uudistuvat sekä uusia ja kasvavia yrityksiä kehitetään											
• Poliittiset päätökset ja uusi lainsäädäntö parantavat metsäalan yritysten uudistumisen ja kasvun edellytyksiä.	X		X								
• Jalostusarvo kasvaa ja resurssit hyödynnetään tehokkaasti.	X	X	X					X			X
• Kotimaisen puupohjaisen energian tuotanto lisääntyy.	X	X	X	X							
• Metsiin perustuva monipuolinen palveluliiketoiminta sekä luonnontuoteala kasvavat.	X		X				X	X		X	X
3.1.2 Raaka-aineiden saatavuus mahdollistaa metsien käytön lisäämisen ja uudet investoinnit											
• Metsävarat ovat runsaat, terveet, hyväkasvuiset ja vastaavat biotalouden lisääntymiin tarpeisiin.				X				X			X
• Puu- ja metsäpalveluiden markkinat ovat tasapainoiset ja kilpailulliset.	X		X	X							
• Kuljetus- ja tietoliikenneväylien palvelukyky, tehokkuus ja toimivuus paranevat.							X				
3.1.3 EU:n ja kansainvälinen metsäpolitiikka edistävät metsien ja puun kestävää käyttöä, hyväksyttävyyttä ja kilpailukykyä	X										
• Kansainväliset sopimukset ja organisaatioiden työ edistävät metsien kestävää hoitoa ja käyttöä sekä biotaloutta.											
• EU:n metsästrategia ja metsiin vaikuttavat aloitteet vahvistavat metsäalan yritystoimintaa sekä turvaavat metsien ja puun kestävän käytön edellytykset ja hyväksyttävyyden.											
• EU:n ja kansainvälinen energia- ja ilmastopolitiikka heijastaa metsien, kestävän metsätalouden ja puupohjaisten tuotteiden todellisia ilmastohyötyjä ja puupolttoaineet lasketaan energian tuotannossa jatkossakin 0-päästöiseksi uusiutuviksi energianlähteiksi.											
• Kahdenvälinen metsäyhteistyö tukee kaupallista toimintaa ja investointeja sekä laajasti suomalaisen luonnonvaraosaamisen vientiä ja metsäalan kehitysyhteistyö tukee köyhyyden vähentämistä, metsien hyvää hallintoa ja hyötyjen oikeudenmukaista jakoa.											
3.2. Metsäala ja sen rakenteet uudistuvat ja monipuolistuvat											
3.2.1 Metsäalan osaaminen on monipuolista ja vastaa muuttuvia tarpeita											
• Julkisin varoin rahoitettava T&K- toiminta ja rakenteet tukevat erityisesti metsiin liittyvän biotalouden liiketoiminnan kehittämistä, tuotteiden ja palveluiden kaupallistamista, kokeiluhankkeita sekä markkinoiden ja muiden toimintaympäristön muutosten ennakointia			X			X				X	
• Koulutuksen ja työelämän yhteistyö vahvistuu.								X			
• Eri koulutusasteilta valmistuneiden määrä ja osaaminen vastaa metsäalan rekryointitarvetta ja osaamisvaatimuksia.								X			
• Metsäalan tutkimusstrategia ohjaa tutkimustoimintaa biotalouden tarpeiden mukaisesti.						X					
• Henkilöstön osaaminen on ajanmukaista ja sen työhyvinvointi paranee.	X					X		X			
3.2.2 Hallinto on joustava, vaikuttava ja asiakaslähtöinen											
• Hallinto, sen yhteistyö ja palvelut tukevat alan kilpailukykyä ja vastaavat asiakkaan tarpeisiin.	X		X								
• Metsiin liittyvän tiedon ja tilastoinnin avoimuus, kattavuus ja ajantasaisuus tukevat niiden laajaa hyödyntämistä.	X	X	X								
• Ympäristöhallinnon lupaprosessit ovat joustavia ja nopeita sekä tukevat investointihankkeiden toteutumista ja ylläpitävää korkean ympäristönsuojelun tasoa		X									
• Kaavoitusjärjestelmä tukee metsätalouden ja monipuolisen liiketoiminnan mahdollisuuksia.		X									
3.3. Metsät ovat aktiivisessa, taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävässä sekä monipuolisessa käytössä											
3.3.1 Metsätalous on aktiivista ja yritysmäistä											
• Aktiivinen ja yritysmäinen metsätalous lisääntyvät, tilakoko kasvaa ja metsänomistusrakenne tukee metsien aktiivista käyttöä.	X			X							
• Metsätalouden kannustajajärjestelmä on metsänomistajien kannalta vaikuttava ja aktiivinen	X				X						
• Metsänomistajien ansaintamahdollisuudet lisääntyvät ekosysteempipalveluita kaupallistamalla.			X		X		X			X	
3.3.2 Metsäluonnon monimuotoisuus sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys vahvistuvat											
• Metsäluonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysähtyy vuoteen 2020 mennessä ja luonnon monimuotoisuudelle suotuisa tila on varmistettu vuoteen 2050 mennessä	X				X				X		
• Metsätalouden aiheuttamat vesistöhaitat on minimoitu käyttämällä parhaita...menetelmiä					X				X		
• Metsien monipuolistuva hoito ja käyttö tukevat ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.	X			X	X				X	X	X
• Metsien virkistyskäyttö ja terveysvaikutukset kasvavat ja metsät ovat kaikkien saavutettavissa.	X				X		X			X	X
• Metsien käytön ja metsäympäristön arvostus vahvistuu.	X				X			X	X		X

Strateginen hanke A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut

Hankkeessa kehitetään seuraavan sukupolven metsätietojärjestelmä sekä prosessi tietovarannon ajan tasalla pitämiseen. Metsään.fi -palvelusta kehitetään avoin tiedonvälitys- ja asiointiportaali, joka tukee metsätalousyrittäjyyttä, kustannustehokasta toimintaa ja metsäpalvelumarkkinoiden kasvua sekä metsätiedon ajan tasalla pitämistä. Palvelusta muodostetaan eurooppalainen edelläkävijä metsien käytön hallintaan ja siihen, miten paikkatietoa voidaan hyödyntää monimuotoisuuden, kulttuuriperinnön sekä ekosysteempipalveluiden turvaamisessa.			
Aikataulu: 2015-2020	Vastuuhenkilö: Niina Riissanen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Metsätieto2020-esiselvitys	50 000 €, mom. 30.01.22	Arbonaut ja Inforex	valmis 2015 loppuun mennessä
Kehittäminen	Metsätieto ja sähköiset palvelut -kärkihankkeen rahoitus mom. 30.40.22 2016 4 milj. 2017 5 milj. 2018 4 milj.	SMK, LUKE ja hankehauulla valitut toteuttajat	2016-2018
Metsätietolain muutos		MMM:n virkatyönä	esitys keväällä 2016

Hankkeen osatyöt:

Metsätieto 2020 -hankkeessa on laadittu tavoitetila tulevaisuuden metsätiedolle sekä laaditaan kehittämissuunnitelma tavoitetilaan pääsemiseksi. Kehittämissuunnitelma valmistuu vuoden 2015 lopussa. Kehittämissuunnitelmaa toteutetaan vuosina 2016-2018 Metsätieto ja sähköiset palvelut -kärkihankkeen rahoituksella. Hankekokonaisuuteen kuuluu myös metsätietolain muutos. **Esiselvitys: Metsätieto 2020-hanke**

Hankkeen esiselvitysvaihe, Metsätieto2020-hanke, on alkanut alkuvuodesta 2015. Metsätieto2020-hankkeen toteuttajaksi on valittu Arbonaut ja Inforex. Hankkeessa on laadittu koko metsäsektorin hyväksymä tavoitetila tulevaisuuden metsätiedolle. Vuoden 2015 loppuun mennessä laaditaan kehittämissuunnitelma sisältäen jatkohankkeet tavoitetilaan pääsemiseksi.

Metsätieto 2020 -hanketta voidaan tukea teettämällä esimerkiksi selvityksiä Tapion palvelusopimukseen kuuluvan hankkeen Metsätietostandardien hyötykäytön edistäminen puitteissa.

Metsätieto 2020 -hankkeen ohjausryhmässä mukana ovat MMM, MTK ry, Metsäteollisuus ry, Suomen metsäkeskus, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Maanmittauslaitos, Meto - Metsäalan Yrittäjät ry, Suomen Sahat ry, Helsingin yliopisto, Metsänhoitoyhdistys Kanta-Häme, Metsäteho, Suomen ympäristökeskus. Hankkeessa osallistetaan eri sidosryhmiä.

25.11.2015

Kehittäminen

Vuosina 2016-2018 tullaan toteuttamaan Metsätieto 2020 -hankkeessa laadittua kehittämissuunnitelmaa. Osa kärkihankkeen rahoituksesta ohjataan Suomen metsäkeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle näiden organisaatioiden toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämiseen, osa rahoituksesta jaetaan hankehaun pohjalta kehittämissuunnitelman mukaiseen tulevaisuuden metsätiedon tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Kehittämiseen kuuluu mm. Metsään.fi palvelun kehittäminen ja metsätietojen standardointityö sekä esimerkiksi tutkimus- ja kehittämistoimintaa kaukokartoitusmenetelmiin liittyen, metsätietojen ajantasaistuksen automatisointia ja toteutustietojen hyödyntämistä ajantasaistuksessa. Metsään.fi -palvelua kehitetään jatkuvasti asiakkailta ja sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella. Suomen metsäkeskus vastaa Metsään.fi -palvelun kehittämisestä. Vuoden 2015 aikana palveluun on lisätty uusia ominaisuuksia, kuten muun muassa ilmakuvat metsänomistajan omalle kartalle. Joulukuun aikana palveluun tulee vielä muun muassa ympäristötukikohteet ja metsäveroilmoituksen muistiinpanojen tekemahdollisuus. Metsätietojen standardointityötä toteutetaan yhteistyössä metsäsektorin toimijoiden kanssa. Standardointityö perustuu vapaaehtoisuuteen ja siihen voivat osallistua kaikki halukkaat. Vuonna 2015 tehdyn ulkopuolisen arvioinnin perusteella standardointityö on koettu erittäin tarpeellisena. Arviointityössä esille tulleiden kehittämissesitysten toteuttaminen on aloitettu. Varsinaista standardointityötä on tehty suunnitelman mukaan. Ohjausryhmä virallisti metsänkäyttöilmoituksen standardin 4.11.2015.

Metsätietolain muutos

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta on annettu eduskunnalle. Muutos mahdollistaa julkisten tietojen antamisen teknisen käyttöyhteyden avulla luoton myöntämistä ja luoton valvontaa varten.

Metsätietojen hyödyntämisen edistämiseksi tarvitaan muutoksia metsätietojärjestelmästä säädettyyn erityislakiin. Metsävaratiedot ovat nykyisen lain mukaan henkilötietoja siinäkin tapauksessa, ettei niihin ole liitetty omistajan nimi- ja yhteystietoja, jos sijaintitiedon perusteella on pääteltävissä, kenen kiinteistöä tiedot kuvaavat. Muita vastaavia ympäristöä kuvaavia tietoaaineistoja on Suomessa saatettu verkkoon kaikkien saataville ilman, että tietoja on tulkittu henkilötiedoiksi. Verkossa on saatavilla myös (asuin)rakennuksia koskevia tietoja. Suomi sai komissiolta syyskuussa virallisen huomautuksen koskien ympäristötietodirektiivin täytäntöönpanoa. Suomen todettiin tulkitsevan liian tiukasti henkilötietokäsitettä. Vastauksessa Suomi lupaa muuttaa lainsäädäntöään nopealla aikataululla.

Metsätietolain selvitys ja muutos tehdään maa- ja metsätalousministeriön virkatyönä. Metsätietojen avaamiseen tähtäävä metsätietolain muutos tuodaan eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2016. Muutoksen myötä julkisia metsävaratietoja voitaisiin luovuttaa kopiona tai sähköisesti ilman, että tietopyyntöä tarvitsee perustella.

Strateginen hanke B. Metsäalaa tukeva kaavoitus

Selkeytetään metsälain ja maankäyttö- ja rakennuslain rajapinnat niin, että päällekkäinen ohjaus poistuu. Selkeytetään maisematyöluopamenettelyjä ja kaavamääräyksiä. Lisäksi organisoidaan kaavojen saatavuus paikkatietona.			
Aikataulu: 2015-2016	Vastuuhenkilö: Niina Riissanen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Asiantuntemuksen ja yhteistyön lisääminen	virkatyönä	MMM, YM, SMK	jatkuva
Selkeytetään maisematyöluopamenettelyjä ja kaavamääräyksiä, vaikutusten arvioinnin kehittäminen	MEKA-hanke: 50 000 € YM:n mom. 35.10.22 ja vuoden 2014 siirtomääräraha YM:n mom 35.01.01 (Kehittäminen ja suunnittelu)	Sito	8/2015-4/2016
	Kaavoituksen ja rakentamisen sujuvoittaminen - työryhmä, YM:n virkatyönä	YM	10/2015-5/2016
	Tapion hanke: 2015: 130 000 € mom. 30.40.22 2016: xx 000 mom. 30.40.22	Tapio	2015-2016
Yleiskaavojen saatavuus paikkatietona	SMK:n valtionapu KTP-palvelun käyttöönotto 30 000 € mom 30.01.22.	SMK Kuntaliitto	2016 vuoden 2015 loppu

Hankkeen osatyöt:

Asiantuntemuksen ja yhteistyön lisääminen

Kehitetään metsäalan toimijoiden asiantuntemusta kuntien ja maakuntien liittojen kaavoituksesta ja lisätään eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä.

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö lisäävät yhteistyötä metsäalueiden kaavoituskysymyksissä. Metsäalan ja ympäristöministeriön tiivistä yhteistyötä tarvitaan myös maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisessa, joka jatkuu tulevilla hallituskaudella. Hankkeen tueksi on valmistunut ja valmistumassa paljon selvityksiä mm. kaavaprosessien toimivuudesta (ks seuraavat kohdat).

Suomen metsäkeskus vahvistaa asemaansa alueellisessa metsiä koskevassa päätöksenteossa lisäämällä omaa kaavoitusasioiden asiantuntemustaan ja tekemällä aikaisempaa aktiivisemmin yhteistyötä kuntien ja maakuntien liittojen kanssa kaavoitusasioissa. Suomen metsäkeskus järjestää alueittaisia tilaisuuksia

25.11.2015

metsäalan toimijoille ja kaavoittajille molemminpuolisen tietämyksen ja yhteistyön lisäämiseksi. Uudet maakunnalliset metsäneuvostot tulevat ottamaan aktiivisesti kantaa maankäytön suunnitteluun alueillaan.

Selkeytetään maisematyölupamenettelyjä ja kaavamääräyksiä

Pyritään informaation ja yhteistyön lisäämisellä selkeyttämään metsälain ja maankäyttö- ja rakennuslain rajapintoja.

Metsäsektorin näkemyksen esilletuomiseksi Tapio on tuottanut kirjallisen raportin: Metsätalouden näkökulmia yleiskaavamerkintöihin ja määräyksiin sekä maisematyölupa (<http://tapio.fi/metsatietoa/kaynnissa-olevat-hankkeet/metsatalous-ja-kaavoitus/kommentoi-yleiskaavoitukseen-liittyvia-metsatalouden-nakokulmia/>). Raportin pohjalta Tapio tuottaa viestintämateriaalia metsätalouden näkökulmista yleiskaavoitukseen. Viestintämateriaali suunnataan kaavoittajille. Lisäksi Tapio tuottaa artikkelisarjan metsätalouden toimijoiden aktivoimiseksi yleiskaavaprosesseissa.

Ympäristöministeriö on käynnistänyt Metsämaan käsittely kuntakaavoissa (MEKA) -hankkeen. Hankkeessa muun muassa selvitetään kaavoista metsätaloudelle tulevia rajoitteita, kehitetään suojelumääräysten sisältöä, selvitetään kaavojen kohtuullisuuteen liittyviä kysymyksiä sekä arvioidaan metsäalueiden suunnittelua biotalouden näkökulmasta. Selvitysten tuloksia hyödynnetään maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisessa ja ELY-keskusten kaavaohjauksessa.

Ympäristöministeriö on aloittanut maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseen tähtäävän työn. Puiden kaatamista yleiskaava-alueella rajoittavan toimenpiderajoituksen soveltamiseen liittyviä ongelmia ja niiden ratkaisemista käsitellään Kaavoituksen ja rakentamisen lupien sujuvoittaminen -työryhmässä. Työryhmä valmistelee lakiesityksen hallituksen esityksen muotoon. Työryhmän toimikausi on toukokuun loppuun 2016.

Vaikutusten arvioinnin kehittäminen

Tapio on selvittänyt kuinka yleiskaavojen vaikutusten arvioinnissa metsätalous on otettu huomioon, sekä käytössä olevia työvälineitä vaikutusten arvioinnin toteuttamiseksi. Ympäristöministeriön Metsämaan käsittely kuntakaavoissa -hankkeessa kehitetään kaavojen vaikutusten arviointiin liittyviä menettelyjä.

Yleiskaavojen saatavuus paikkatietona

Suomen ympäristökeskus on avannut vuoden 2015 alussa Liiteri -palvelun, joka tarjoaa valtakunnallisen yleiskaavayhdistelmän rasterimuodossa sekä yleiskaavojen rajaukset vektorimuodossa. Viimeksi mainittuun on sidottu ko. yleiskaavojen merkinnät ja määräykset. Aineistoa päivitetään neljä kertaa vuodessa. Aineisto tarjotaan käyttöön sekä Liiterin käyttöliittymän että rajapintojen kautta (wms+wfs). Otetaan Liiterin tarjoamat yleiskaava-aineistot käyttöön Suomen metsäkeskuksen tietojärjestelmissä ja tarjotaan aineisto metsänomistajien ja toimijoiden käyttöön Metsään.fi -palvelun kautta.

Pitkän aikavälin tavoitteena on saada yleiskaavat vektorimuotoisena paikkatietoaineistona metsäalan käyttöön. Vektorimuotoisten aineistojen saatavuutta on edistetty rahoittamalla Kuntaliiton rajapintapalvelu -hanketta. Hankkeessa on määritelty yleiskaavojen tietopalvelurajapintaa.

Strateginen hanke C. Uudistuvan metsäalan tilastointi

Kehitetään metsä-, energia- ja kemianteollisuuden rajapintojen, luontomatkailun, metsätalouteen liittyvien palveluiden ja muun metsiin perustuvan liiketoiminnan ja ekosysteemipalveluiden tilastointia.			
Aikataulu: 2015-2017	Vastuuhenkilö: Niina Riissanen (hankekokonaisuus), Ville Schildt (metsien suojelutilastot), Kaisa Pirkola (energiapuutilastot)		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Selvitys uusista tilastointitarpeista	Työmääräarvio 4 htkk 40 000 € mom. 30.40.22	Luke ja Tilastokeskus	vuoden 2015 loppuun
Nykyisten tilastojen kehittäminen ja niiden tuotannon turvaaminen	Työmääräarvio 23 htkk (2015 rahoitus ks. yllä, 2016 rahoitus auki)	Luke	2015-2016
- Pientalojen polttopuun käytön tilastointi	19 htkk + 230 000 €, rahoittaako TEM?	Luke	2016-2017

Hankkeen osatyöt:

Selvitys uusista tilastointitarpeista

Luonnonvarakeskus laatii yhdessä Tilastokeskuksen kanssa selvityksen olemassa olevista tietovarannoista ja uusista tilastointitarpeista. Selvitetään muun muassa mitä tietoa ekosysteemipalveluista tulisi tilastoida. Selvitetään mikä olisi tarkoituksen mukainen tiedonkeruumenetelmä ja mitkä tiedot ovat tarpeen. Tehdään priorisoitu esitys uusien tietojen tuottamisesta ja taajuudesta sekä arvioidaan tiedonkeruun kustannukset.

Selvityksessä tulee kiinnittää erityistä huomiota niihin Kansallisen metsästrategian mittareihin, joista ei ole saatavissa tietoa. Tietoa puuttuu energiateollisuuden ja luonnontuotealan arvonlisäyksestä sekä edellä mainittujen toimialojen lisäksi metsäpalveluiden ja muun metsiin perustuvan liiketoiminnan liikevaihdosta. Tieto puuttuu myös puuraaka-aineen käyttöön liittyvistä investoinneista energiateollisuuden, kemianteollisuuden ja palvelutuotannon osalta. Selvitykseen tulee ottaa myös kemianteollisuuden ja luontomatkailun arvonlisäys ja liikevaihto. Selvitetään edellä mainittujen mittareiden osalta millaista tietoa on olemassa, mitä ongelmia olemassa olevissa tiedoissa on ja mitä pitäisi tehdä, jotta mittareiden tiedot olisivat saatavissa.

Samalla selvitetään Tilastokeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen tilastoinnin päällekkäisyydet puupolttoaineiden osalta.

Työmääräarvio: Vuonna 2015 Luonnonvarakeskus 2 htkk ja Tilastokeskus 2 htkk

Nykyisten tilastojen kehittäminen ja niiden tuotannon turvaaminen

Luonnonvarakeskus toteuttaa kevään 2015 aikana olemassa olevien tilastojen relevanssiselvityksen. Selvitys tukee tilastojen kehittämistä mukaan lukien ajankohtaisuutensa menettäneiden tilastojen karsiminen ja tilastointifrekvenssien tarkistukset. Työmääräarvio: 1 htkk vuonna 2015.

25.11.2015

Nykyisten tilastojen osalta tehdään kansainvälinen vertailu. Vertailu tukee tietokantojen määrittelyä siten että niistä voidaan tuottaa tietoa sekä kansalliseen, että kansainvälisiin tietotarpeisiin. Työmääräarvio 3 htkk.

Luonnonvarakeskus kehittää metsänhoito- ja metsänparannustöiden tilastointia. Tilastoinnissa otetaan huomioon muuttunut kestävä metsätalouden rahoituslaki. Luonnonvarakeskukseen kehitetään metsätietostandardien mukaista tietoa vastaanottavat rajapinnat. Kehittäminen toteutetaan vuoden 2015 aikana. Vuonna 2016 laaditaan uusi metsänhoito- ja metsäparannustöiden tilasto. Työmääräarvio: 2 htkk vuonna 2015 ja 12 htkk vuonna 2016.

Metsien suojele- ja METSO-tilastojen kehittämisestä on tehty esiselvitys. Selvitys on ollut lausuntokierroksella tammikuussa 2015. Lausuntojen pohjalta viimeistellään kehittämissuunnitelma vuoden 2015 aikana. Vuonna 2015 laaditaan metsien suojelutilasto. Työmääräarvio: 6 htkk vuonna 2015.

Luonnonvarakeskus pyrkii uudistamaan pientalojen polttopuun käytön tilastointisuunnitelman vuoden 2016 aikana. Toteutetaan asiakasrahoitteisena hankkeena, jos rahoitus saadaan vuosille 2016-2017. TEM:stä anotaan rahoitusta tiedonkeruun toteuttamiseksi. Lisäresurssitarve vuosille 2016-2017 on yhteensä 19 htkk + 230 000 € . Tilastot kerätään 10 vuoden välein.

Strateginen hanke D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen.

Kehitetään selvityksiin perustuen metsätalouden verotusta ja lainsäädäntöä tukemaan aktiivista metsätalouden harjoittamista, puun markkinoille tuloa ja metsänomistusrakenteen muutosta. Edistetään metsätilakoon kasvattamista ja pirstoutumisen pysäyttämistä muun muassa kehittämällä yhteismetsälainsäädäntöä ja uusia metsänomistuksen muotoja sekä vähentämällä metsien kuolinpesäomistusta.

Aikataulu: 2015-2017	Vastuuhenkilö: Matti Mäkelä.		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Puumarkkinoiden kehittäminen	raportti momentilta 30.01.22 250 000 €	Pöyry	Valmis syyskuussa 2015
Sähköisen puumarkkinapaikan perustaminen		Puumarkkinaosapuolet	Valmistelu aloitettu, palvelu käynnistetään vuoden 2016 jälkipuoliskolla
Sukupolvenvaihdosten helpottaminen	MMM:n ja VM:n virkатыönä	VM, MMM	Valmistelu aloitettu, lainsäädäntömuutokset voimaan 2017 alusta
Metsänomistusmuotojen kehittäminen ja perikuntien elinkaaren nopeuttaminen	VM:n virkатыönä, tarvittaessa MMM:n virkатыönä	MMM, VM	Valmistelu aloitettu (perikuntien elinkaaren nopeuttaminen)
Yhteismetsälain uudistaminen	MMM:n virkатыönä	MMM	valmistelun aloitus 2016, HE 2017
Selvitys metsäverotuksen kehittämistarpeista	xx 000 €, momentilta 30.01.22	Luke	Toteutus 11/2015-3/2016

25.11.2015

Hankkeen osatyöt:

Hankkeen päätavoitteena on lisätä aktiivisen metsätalouden harjoittamista ja edistää osaltaan puun markkinoille tuloa vastaamaan biotalouden kasvavia tarpeita. Hanke jakautuu osahankkeisiin, joiden teemat ovat: puumarkkinoiden kehittäminen, sukupolvenvaihdosten helpottaminen, metsänomistusmuotojen kehittäminen ja yhteismetsälain uudistaminen. Hankkeen toteutus liittyy tiiviisti hallituksen kärkihankkeeseen, *Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä* ja sen alatoimenpiteeseen *Kehitetään metsänomistusrakennetta ja edistetään metsätilojen sukupolvenvaihdoksia*. Verotuksen uudistamista tarkastellaan myös hankkeessa E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito.

Puumarkkinoiden kehittäminen

Maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta Pöyry laatii selvityksen aiheesta Biotalousinvestointien raaka-ainehuollon varmistaminen, jonka tarkoituksena on kartoittaa konkreettisia toimenpiteitä puumarkkinoiden kehittämiseksi. Selvitys valmistui syyskuussa 2015. Selvityksen perusteella puumarkkinoiden osapuolet päättävät, mitä toimenpiteitä lähdetään toteuttamaan ja millä aikataululla. Yksittäiset toimijat hyödyntävät raportin toimenpide-ehdotuksia halutessaan omassa toiminnassaan. Selvitys rahoitetaan momentilta 30.01.22.

Puumarkkinoiden osapuolet perustavat puukaupalle uuden sähköisen markkinapaikan, joka on avoin kaikille metsänomistajille ja alan toimijoille. Sähköinen markkinapaikka tehostaa puumarkkinoiden toimintaa ja parantaa puun kysynnän ja tarjonnan kohtaamista. Palvelu hyödyntää metsävaratietoa Metsään.fi -palveluun rakennettavan rajapinnan kautta.

Sukupolvenvaihdosten helpottaminen

Toteutetaan Sipilän hallitusohjelman mukaisesti valtiovarainministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteistyönä lainsäädäntöhanke, jossa luodaan metsätilan sukupolvenvaihdoksille verokannustin. Verokannustimen tavoitteena on mm. puun markkinoille tulon edistäminen sekä metsätilakoon kasvattaminen, metsänomistajakunnan ikärakenteen nuorentaminen ja metsätalouden harjoittamisen kehittäminen yrittäjämäisemmäksi.

Valmistelussa hyödynnetään Pellervon Taloustutkimuksen talvella 2015 tuottamaa selvitystä sekä toteutettavaa selvitystä metsäverotuksen kehittämistarpeista. Lainsäädäntöhanke valmistelu on aloitettu kesällä 2015 ja verokannustimen edellyttämät lainsäädäntömuutokset on tarkoitus saada voimaan vuoden 2017 alusta. Hallitusohjelman mukaisesti verokannustimen suorat verokertymää vähentävät vaikutukset eivät voi ylittää vuosittain 20 000 000 euroa. Puun tarjonnan ja käytön lisääntyessä verokannustimen aiheuttamat vaikutukset verokertymään arvioidaan kokonaisuudessaan positiivisiksi.

Metsänomistusmuotojen kehittäminen ja perikuntien elinkaaren nopeuttaminen

Toteutetaan Sipilän hallitusohjelman mukaisesti valtiovarainministeriön lainsäädäntöhanke, jonka tavoitteena on ottaa käytäntöön viiden prosentin yrittäjävähennys liikkeen- ja ammatinharjoittajille, maa- ja metsä- ja porotalouden harjoittajille sekä elinkeino- ja verotusyhtymille. Maa- ja metsätalousministeriö osallistuu tarvittaessa valmistelutyöhön. Alatoimenpide toteutettaisiin tuloverolakiin tehtävällä

25.11.2015

muutoksella. Alatoimenpide on osa laajempaa kokonaisuutta ja sen tarkempi sisältö ja aikataulu riippuvat yrittäjävähennyksen osalta kokonaisuudessaan tehtävistä ratkaisuista.

Osahankkeessa kehitettäisiin myös osakeyhtiömuotoista metsänomistusta. Metsäverotuksen kehittämistarpeita koskevassa selvityksessä tarkastellaan mahdollisuuksia laajentaa metsävähennys yhtiömuotoisille metsänomistajille. Lisäksi arvioidaan metsävähennyksen muut laajentamismahdollisuudet. Mahdollisista jatkotoimenpiteistä päätetään selvityksen valmistuttua. Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan valtiovarainministeriön lainsäädäntöhanke, jossa poistetaan varainsiirtovero tilanteissa, joissa esimerkiksi maa- ja metsätalouden harjoittaja siirtää omaisuutta henkilö- tai osakeyhtiöön.

Lisäksi selvitetään mahdollisuudet perikuntien elinkaaren nopeuttamiseksi ja toteutetaan tarvittaessa vaadittavat lainsäädäntöhankeet.

Yhteismetsälain uudistaminen

Osahankkeessa toteutettaisiin maa- ja metsätalousministeriön lainsäädäntöhanke, jossa tehtäisiin muutoksia nykyiseen yhteismetsälakiin. Lainsäädäntöhanke tavoitteena vähentää säätelyä, jotta yhteismetsien perustaminen olisi nykyistä vaivattomampaa ja hallinto kevyempää. Lainsäädäntöhanke yhteydessä arvioidaan kiinteistönmuodostamislainsäädännön mahdolliset muutostarpeet. Tarkoituksena on helpottaa erityisesti pienten yhteismetsien perustamista, jotta kuolinpesien metsänomistusta voitaisiin vähentää.

Lainsäädäntöhanke aloitetaan vuonna 2016 ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa 2017.

Selvitys metsäverotuksen kehittämistarpeista - päähuomio yrittäjälähtöisessä toiminnassa

Toteutetaan selvitys metsäverotuksen kehittämistarpeista. Selvitystä hyödynnetään edellä mainituissa verolainsäädäntöä koskevissa osahankkeissa. Mahdollisista jatkotoimenpiteistä päätetään selvityksen valmistuttua. Osahankkeen tavoitteena on tukea aktiivista metsätalouden harjoittamista, puun markkinoille tuloa ja metsänomistusrakenteen muutosta ottaen huomioon yhteiskunnan ja metsänomistajien moninaiset tavoitteet metsätaloudelle ja metsien käytölle.

Strateginen hanke E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito.

Hankkeessa valmistellaan tulevaisuuden metsätalouden kannustejärjestelmä, jolla edistetään metsien aktiivista ja resurssitehokasta käyttöä ja markkinattomista hyödyistä saatavaa hyvinvointia.			
Aikataulu: 2016-2020	Vastuuhenkilö: Marja Hilska-Aaltonen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Uusi kannustejärjestelmä	työpaja Tapion palvelusopimuksella ja työ jatkuu pajan jälkeen muut hankkeet työpajan perusteella, rahoitus auki	Tapio auki	joulukuussa 2015 auki

25.11.2015

Hankkeessa päätavoitteena on valmistella tulevaisuuden metsätalouden kannustejärjestelmä, jolla edistetään metsien aktiivista ja resurssitehokasta käyttöä ja markkinattomista hyödyistä saatavaa hyvinvointia. Kannustejärjestelmän- hankkeen rinnalla selvitetään nykyisen metsäverojärjestelmän kehittämistarpeet ja -vaihtoehdot sekä sukupolven vaihdon helpottamista koskeva verolainsäädännön muutos osana strategista hanketta D. Hankkeen tavoitteena on tukea aktiivista metsätalouden harjoittamista ja puun markkinoille tuloa.

Strateginen hanke linkittyy siis sekä hankkeeseen D (Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen) että hankkeeseen J (Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut - turvaaminen ja markkinoiden kehittyminen). Valtioneuvoston kanslian rahoittamassa ministeriöiden välisessä (TEM, MMM, YM) hankkeessa tarkastellaan ekosysteemipalveluihin liittyen innovatiivisia rahoitusmalleja. Myös Pöyryn syksyllä 2015 valmistunut Biotalousinvestointien puuraaka-ainehuollon varmistaminen -raportti tukee hanketta. PTT toteuttaa hankkeen, jossa tutkitaan syitä metsänomistamisen passiivisuuteen ja mahdollisten ohjauskeinojen vaikutuksia.

Hankkeen osatyöt:

Uusi kannustejärjestelmä

Hanke aloitetaan vuoden 2015 syksyllä työpajatapaamisella (ideapajalla), jossa kartoitetaan hankkeen selvitystarpeet ja ideoidaan kannusteiden tarvetta ja kannustejärjestelmäratkaisuja. Hankkeessa tulee erityisesti keskittyä uudenlaisten kannusteiden löytämiseen ja kehittämiseen. Näiden tarpeiden ja ratkaisuehdotusten perusteella määritellään tarvittavia selvityksiä ja tutkimuksia vuosille 2016-2018.

Kannustejärjestelmän luomiseen voidaan lähteä selvittämällä, minkälainen järjestelmä sopisi EU:n ryhmäpoikkeusasetuksen mukaiseen prosessiin tai mitkä ovat EU:n vähämerkityksellisten tukien (de minimis tuet) myöntämisraamit. Tapion hankkeessa pyritään selvittämään käyttäytymistieteen näkökulmasta, mikä motivoi nykyisiä metsänomistajia metsien aktiiviseen hoitoon ja käyttöön. Myös EU-vaikuttaminen, kuten Maaseutuohjelma 2020-, on syytä aloittaa jo ennen kuin ohjelmasta päätetään tarkemmin. Maaseutuohjelman valtakunnallinen ideahaku on alkuvuodesta 2016. Vuonna 2015 ideahaun ideoiden arvioinnissa on ollut puhetta järjestää haut teemoittain. Tämän hankkeen aloittavassa ideapajassa voidaan kartoittaa hankkeen tarpeita ja ehdottaa ELY-keskuksille tarpeellista teemaa ideoita varten.

Resurssitehokas metsänhoito

Tarkempi suunnitelma myöhemmin. Tällä osahankkeella on yhteys metsätietohankkeeseen ja kannustejärjestelmäosahankkeeseen.

Strateginen hanke F. Metsäalan tutkimusstrategia

Laaditaan ja toteutetaan metsäalan tutkimusstrategia, jossa linjataan metsäalan perus- että soveltavan tutkimuksen painopisteet. Osana tutkimusstrategian jalkauttamista toteutetaan metsäalan teknologiaohjelma metsissä tehtävien töiden tuottavuuden parantamiseksi ja metsätalouden palvelutuotannon kehittämiseksi.			
Aikataulu: 2015	Vastuuhenkilö: Marja Kokkonen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Metsäalan tutkimusstrategia -raportti	momentilta 30.01.22 20 000 €	Suomen Metsäyhdistys	raportti valmis 23.12.2015
Teknologiaohjelma	Useita eri rahoituslähteitä	SMY laatii suuntaviivat ohjelman luomiseksi osana tutkimusstrategiaraporttia	Toteutus vuosina 2016–2019

Hankkeen osatyöt:

Metsäalan tutkimusstrategia

Suomen Metsäyhdistys tuottaa tutkimusstrategiaraportin. Linjauksia hyödyntävät ministeriöt tulosohjauksessa sekä tutkimusta tekevät ja rahoittavat laitokset omassa toiminnassaan.

Metsäalan tutkimusstrategiassa linjataan metsäalan perustutkimuksen sekä soveltavan tutkimuksen painopisteet kattavasti ja laajasti niin että taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys tulevat huomioon otetuiksi samoin kuin metsäalan rajapinnat muiden toimialojen kanssa.

Tutkimusstrategiassa täsmennetään tutkimuksen painopisteitä vuoteen 2025, painottuen kuitenkin konkreettisemmin alkavaan hallituskauteen, ja esitetään prosessi tutkimuksen vaikuttavuuden lisäämiseksi. Strategia kattaa koko metsäalan arvoketjun.

Strategiassa tarkastellaan yleisellä tasolla tutkimusalueiden vastuujakoa yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, sektoritutkimuslaitosten sekä muiden tutkimuslaitosten ja konsulttiyritysten kesken.

Tutkimusstrategiaa laadittaessa otetaan huomioon jo käynnissä olevat muut prosessit, Suomen Akatemian yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa vuonna 2014 toteuttaman arviointi- ja ennakoitihankkeen tulokset biotalouden nykyisestä tutkimuksesta ja tulevaisuuden tutkimustarpeista sekä Tieteen tila 2014 -prosessissa tuotetut aineistot ja raportti. Luonnonvarakeskuksen Leena Paavilainen ja Metsätieteellisen seuran Pasi Puttonen toimittavat Metsäyhdistykselle tutkimuslaitoksen ja tutkijoiden näkemykset metsäalan strategisen tutkimuksen painopisteistä.

Tutkimusstrategian ohjausryhmässä ovat mukana MMM, MTK r.y., Metsäteollisuus ry, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, WWF ja Suomen Sahat.

25.11.2015

Teknologiaohjelma

Osana tutkimusstrategiaa Suomen Metsäyhdistys tuottaa ehdotuksen, miten metsäalan teknologiaohjelma, jolla edistetään metsissä tehtävien toimenpiteiden tuottavuutta, laaditaan ja mitä sen laadinnassa tulisi ottaa huomioon.

Strateginen hanke G. Metsäalan liikenneinfrastruktuuri

Valmistellaan ja toteutetaan kehittämisohjelma, jonka avulla suunnataan julkisia investointeja erityisesti metsäalaa palveleviin tieverkkoihin, rataväyliin sekä terminaaleihin.			
Aikataulu: 2015-2020	Vastuuhenkilö: Marja Hilska-Aaltonen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Biotalousinvestointien raaka-ainehuollon varmistaminen	osa hanketta D, rahoitus momentilta 30.40.22 (biotalous)	Pöyry	kesä 2015
Biomassaterminaali-hanke	50 000 €, Tapio oy:n palvelusopimus	Tapio oy yhteistyössä VTT:n kanssa	2015
Alemman asteisen tieverkon kunnossapidon pullonkaulat	130 000 € momentilta 30.40.22 (metsätalouden kehittäminen), jatkuu 2016	Tapio	2015–2016
Yksityistieläki	LVM	LVM	

Liikenneinfrastruktuuri-hankkeessa tarkastellaan metsäalan näkökulmasta alemmanasteisen tieverkon, siltojen, rataväylien ja niihin liittyviä raakapuun kuormauspaikka- ja terminaaliverkostojen tilaa, investointeja sekä näihin liittyviä kehittämistarpeita. Ympäri vuoden liikennöitävissä oleva tieverkko on välttämätön sekä raaka-aineiden että niistä valmistettujen tuotteiden kuljettamiseksi. Metsä- ja energiateollisuuden viimeaikaiset investointipäätökset ja kasvava tuotantokapasiteetti korostavat entisestään liikenneinfrastruktuurin merkitystä.

Hanketta tukee Pöyryn selvitys logistiikan pullonkaloista osana MMM:n rahoittamaa ”Biotalousinvestointien raaka-ainehuollon varmistaminen” -hanketta. Loppuraportti valmistui syksyn 2015 aikana.

Hankkeen osatyöt:

Kehitysohjelma

Hankkeella parannetaan väyläverkoston ja terminaalien palvelukykyä. Kehitysohjelman tarkoituksena on turvata metsäalan kilpailukykyiset kuljetukset Suomessa ja parantaa edellytyksiä kausiluonteisuuden hallintaan. Väyläverkon palvelukyvyyn parantaminen luo edellytyksiä myös muulle metsiin perustuvalla yritystoiminnalle ja metsien virkistyskäytölle sekä auttaa maaseudun elinvoimaisuuden säilyttämisessä. Strateginen hanke tukee osaltaan metsien aktiivista käyttöä sekä suomalaisen metsäalan kilpailukyvyyn parantamista. Erityisesti kehittämisohjelmassa paneudutaan alemman asteen tieverkon sekä siltojen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kehittämistarpeiden priorisointiin. Alemman asteen tieverkon kehittäminen ja kunnossapito sekä siltojen peruskorjaukset ovat tarpeellisia kohonneiden puutavara-

25.11.2015

autojen enimmäiskuormien takia. Kunnossa oleva alempiasteinen tieverkko on myös monen muun kasvavan biotalouden elinkeinon edellytys.

Kehitysohjelman tavoitteena on myös julkisen rahoituksen käytön tehostaminen.

Kehitysohjelman täsmällisemmät suuntaviivat määritellään syksyllä 2015 ottaen huomioon hallitusohjelmaan sisältyviä kärkihankkeita koskevat ratkaisut.

Osana hallituksen kärkihankkeita MMM on linjannut, että puuhuoltoa palvelevan tieverkon parantaminen tulee sisällyttää osaksi liikenne- ja muiden infrainvestointien hankekokonaisuutta. Toimenpiteen edellyttämä lisärahoitus momentille 31.10.50 on vuosina 2016-2018 yhteensä 200 milj. euroa seuraavasti: 2016: 75 milj. euroa, 2017: 75 milj. euroa ja 2018: 50 milj. euroa

Energiapuun kuljetuksen ja varastoinnin logistiikka, biomassaterminaalit-hanke

Yhtenä osa-alueena hankkeessa tarkastellaan energiapuun kuljetuksen ja varastoinnin logistiikkaa. Metsäpolttoaineen hankinta perustuu Suomessa vahvasti suoriin toimitusketjuihin eli tienvarsihaketuksen ja käyttöpaikkamurskaukseen. Näiden toimitusketjujen ohella metsäpolttoaineita välivarastoidaan ja käsitellään energiapuuterminaalissa. Hankkeessa tarkastellaan energiapuuterminaalien nykytilaa sekä niiden perustamiseen liittyviä lupamenettelyjä.

Tapio oy:n palvelusopimukseen 2015 kuuluu biomassaterminaalihanke (50 000 €). Tapio selvittää vuonna 2015 yhteistyössä VTT:n kanssa energiapuuterminaalien perustamiseen liittyneitä mahdollisia ongelmakohtia. Selvityksessä kartoitetaan Suomessa toimivat energiapuuterminaalit, jotka käsittelevät vuodessa yli 100 GWh metsäpolttoaineita. Hankkeessa arvioidaan ja selvitetään energiapuuterminaalien suunnittelu- ja lupaprosessien sujuvuutta, mahdollisia pullonkauloja ja esteitä.

Yksityistielaki

Yksityistielain uudistamisesta tehty selvitys oli lausuntopyynnöllä maaliskuussa 2015. Selvityksestä tehtävät johtopäätökset antavat omalta osaltaan suuntaa metsäalan liikenneinfrastruktuurin kehittämishankkeelle. Hallitusohjelman kirjaukset perusväylän pidosta (LVM momentit) mahdollistavat jatkossa valtion rahoituksen lisäämisen alemman asteisen tieverkon peruskorjauksiin. Metsäteollisuuden uudet investoinnit Suomessa ja biotalouden toimintamahdollisuuksien parantaminen edellyttävät, että hallitus suuntaa julkisia investointeja perustienpitoon, rataverkkoon ja terminaalihin.

Julkinen alemmanasteisen tieverkoston kuntorekisteri

Tapio tekee metsätieverkon kuntokartoitusta. Rekisterin toteuttajaa tai tarvittavaa rahoitusta ei vielä ole.

Tapion palvelusopimukseen 2015 kuuluu selvitys alemmanasteisen tieverkon kunnossapidon pullonkauloista (130 000 €, 30.40.22 momentin metsätalouden kehittämishankkeet). Hankkeen tarkoituksena on vastata maaseudun pientiestön kehittämisen vaatimukseen tilanteessa, jossa edellytykset perinteisten keinojen käyttöön tienpidon edistämiseksi ovat vähenemässä. Hankkeen tavoitteita ovat: tienpidon laadun ja kustannustehokkuuden parantaminen (Tapion metsätieopas, omavalvontamalli metsätien rakentamiseen ja perusparannukseen), tienpidon yritystoiminnassa on käytössä selkeät toimintatavat ja tuotteistetut palvelut (metsätien kuntokartoituksen käyttöönoton edistäminen, metsätienormien yhdenmukaisuus infrahankkeiden rakennusteknisten normien ja käsitteiden kanssa,

25.11.2015

metsätien perusparannustuotteiden tason luokitusjärjestelmä), tiekuntien oman aktiivisuuden lisääminen, sähköisen tiedonkulun lisääminen, tiekunnilla ja toimijoilla on käytössä neuvonnan ja viestinnän työkaluja (Tapion metsätieoppaan lisäksi muuta neuvontamateriaalia) sekä kierrätysmateriaalin käytön lisääminen pientiestön rakentamisessa (tuhkan käytön edistäminen).

Strateginen hanke H. Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyön toimintamallit

Hankkeessa kehitetään metsäalan toimijoiden ja koulutusorganisaatioiden yhteistoiminnan malleja. Nämä koskevat ammattien ja niihin johtavan koulutuksen sisältöä ja markkinointia sekä yritysten toiminnan kehittämistä ja siihen liittyvää osaamisen kehittämistä (esim. työpaikalla tapahtuva opiskelu, projektityöt, TKI-toiminta). Toteutetaan metsäalan koulutuksen määrällistä ja laadullista ennakointia sekä tarpeen mukaan osaamisen ja työvoiman saatavuuden laadullinen arviointi.			
Aikataulu: 2016-2017	Vastuuhenkilö: Matti Mäkelä		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Yhteistoiminnan mallit	auki	auki	2016-2017
Metsäalan kuljettajakoulutuksen tehostaminen	auki	auki	2016-2017
Yritysten koulutustoiminnan kehittäminen	TTS:n palvelusopimus	TTS	2016
Määrällinen ja laadullinen ennakointi	auki	auki	2016-2017
Toteutettujen hankkeiden arviointi	auki	auki	2016-2017

Hankkeen osatyöt:

Hankkeella pyritään vahvistamaan metsäalalla toimivien ja opiskelevien osaamista sekä lisäämään metsäalan vetovoimaa muuttuvassa toimintaympäristössä. Riittävän vaikuttava metsäalan imagotyö vaatii koulutuksen ja työelämän yhteistyötä ja yhteisten toimintamallien kehittämistä. Hankkeen käytännön toteutus MMM:ssä aloitetaan vuonna 2016. Hankesuunnitelma tarkentuu vuoden 2015 aikana.

Alustavassa suunnitelmassa hanke jakautuisi osahankkeisiin, joiden teemat ovat: metsäalan toimijoiden ja koulutusorganisaatioiden yhteistoiminnan mallit, yritysten koulutustoiminnan ja siihen liittyvän osaamisen kehittäminen sekä metsäalan koulutuksen määrällinen ja osaamistarpeen laadullinen ennakointi.

Metsäalan toimijoiden ja koulutusorganisaatioiden yhteistoiminnan mallit

Osahankkeessa analysoidaan työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamaa ”koulutuspakettia” kuljettajakoulutusta tarjoavien oppilaitoksille, jonka myötä on tarkoitus saada koulutettua nopealla aikataululla noin 70 uutta metsäkoneenkuljettajaa alan kasvavaan työvoimatarpeeseen. Koulutuspaketti suunnataan opiskelijoille, joilla on jo ammattitutkinto ja koulutus toteutetaan vuodessa. Koulutuksen suunnitteluun kuuluu myös tiiviisti koneyritykset, jotka tarjoaisivat käytännön harjoittelua ja saisivat samalla

25.11.2015

apua rekrytointiinsa. Yhteistoimintamallin toimivuus tulee analysoida ja ohjata hyvät käytänteet muiden oppilaitosten käyttöön.

Osahankkeen suunnitelma tarkentuu muutoin vuoden 2015 aikana.

Metsäalan kuljettajakoulutuksen tehostaminen

Osahankkeen tavoitteena on selvittää ja toimeenpanna kuljettajakoulutusta tehostavia toimenpiteitä. Tehostamistoimenpiteet ovat tarpeen, koska julkisen talouden sopeuttamistoimenpiteet kohdistuvat todennäköisesti myös metsäalan kuljettajakoulutukseen.

Osahankkeen suunnitelma tarkentuu vuoden 2015 aikana.

Yritysten koulutustoiminnan kehittäminen

TTS toteuttaa vuonna 2016 hankkeen metsäalan henkilöstön muunto-, täydennys- ja lisäkoulutuksen sekä näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseksi yritysten tarpeisiin.

Metsäalan koulutuksen määrällinen ja osaamistarpeen laadullinen ennakointi

Metsäalan koulutustoimikuntayhteistyön toimesta toteutetaan vuonna 2016 valtakunnallisen osaamistarpeiden ennakointi.

Toteutettujen koulutushankkeiden arviointi

Osahankkeessa analysoidaan esimerkiksi Työtehoseuran, Helsingin yliopiston ja Tapio oy:n toteuttamia koulutushankkeita ja niiden johtopäätöksiä.

Osahankkeen suunnitelma tarkentuu vuoden 2015 aikana.

Strateginen hanke I. Talousmetsien luonnonhoito

Kehitetään talousmetsien luonnonhoitoa jokapäiväisessä toiminnassa ottamaan huomioon monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut. Hankkeessa luodaan myös valmiuksia ja uusia kannusteita talousmetsien luonnonhoitomenetelmien nykyistä laajemmalle käyttöönololle. Osana hanketta laaditaan metsäkulttuuriohjelma.

Aikataulu: 2016–2018	Vastuuhenkilö: Katja Matveinen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Talousmetsien luonnonhoidon työopas	Tapio Oy:n palvelusopimus	Tapio Oy	2015
Kasvua ja vaikuttavuutta METSO-luonnonhoitoon	METSO-luonnonhoidon kehittämishankkeet	SMK ja Tapio Oy	2014–2016
Yksityismetsien luonnonhoito /MONIMETSÄ-hanke	Biotalousmomentti, rahoitus täsmentyy myöhemmin	SMK ja Tapio Oy, mukana myös sidosryhmät	2016–2018
Valtion metsien luonnonhoito	ei erillistä rahoitusta	Metsähallitus	jatkuvaa

25.11.2015

Metsäkulttuuriohjelma	Tapio Oy:n palvelusopimus	MMM ja Tapio Oy, mukana myös sidosryhmät	2016–2017
-----------------------	---------------------------	--	-----------

Hanke linkittyy strategiseen hankkeeseen E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito, jonka yhtenä tavoitteena on edistää markkinattomista hyödyistä saatavaa hyvinvointia. Hankkeiden I ja E yhteistyö koskee valmiuksien ja uusien kannusteiden luomista talousmetsien luonnonhoitomenetelmien nykyistä laajemmalle käyttöönotolle. Yhteistyö selvitetään, kun hankkeista laaditaan tarkemmat suunnitelmat.

Lisäksi hanke liittyy strategiaan hankkeisiin J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut - turvaaminen ja markkinoiden kehittyminen sekä K. Suomalaisten metsien arvostus.

Hankkeen osatyöt:

Talousmetsien luonnonhoito yksityismetsissä

Metsänhoidon suosituksiin liittyvä talousmetsien luonnonhoidon työopas on päivitetty vuonna 2015. Metsänhoidon suositukset toimivat käytännön työkaluna tutkimus- ja kehittämistyön käytäntöön viennissä ja luonnonhoidon edistämisessä. Tapion ja Suomen metsäkeskuksen yhteisessä hankkeessa Kasvua ja vaikuttavuutta METSO-luonnonhoitoon 2014–2016 kehitetään luonnonhoitoa Kemeran kautta rahoitettavien luonnonhoitohankkeiden toiminnan näkökulmasta.

Luonnonhoitohankkeissa tehtävien elinympäristöjen hoito- ja kunnostustöiden sekä vesiensuojelutöiden toteutusta on mahdollisuuksien mukaan tarpeen laajentaa koskemaan arkimetsänhoitoa, joka sisältää nykyisin esimerkiksi luontokohteiden rajaamisen, säästöpuut ja suojavyöhykkeet. Laajempi näkökulma edellyttää luonnonhoidon merkityksen tarkastelua ja avaamista luonnon monimuotoisuuden lisäksi myös veden ja ravinteiden kierron, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja metsien monikäytön näkökulmasta.

Valmisteilla on Tapion, Metsäkeskuksen ja toimijoiden yhteistyönä MONIMETSÄ-hanke. Hankkeen selvitysosassa kerätään tietoa talousmetsien luonnonhoidon keinosta ja niiden vaikuttavuudesta sekä kehittämistarpeista. Toimintamallien kehittämisosiossa hankkeessa tunnistetaan ja valitaan talousmetsien luonnonhoidon kärkikohteet. Valituille kärkikohteille kehitetään toimintamalli kohteiden erityispiirteiden huomioon ottamiseen hakkuissa ja muissa metsätalouden toimenpiteissä.

Talousmetsien luonnonhoito valtion talousmetsissä

Talousmetsien luonnonhoitoa toteutetaan valtion talouskäytössä olevissa metsissä Metsähallituksen metsätalouden ympäristöoppaan mukaisesti. Lähtökohtana on sekä luonnon monimuotoisuuden että ekosysteemipalvelujen turvaaminen talouskäytössä olevissa valtion metsissä. Ympäristöoppaan strategiana on maisematason verkostoajattelu. Ekologinen verkosto jäsennetään ytimiin, yhteyksiin, tukialueisiin sekä muihin säästökohteisiin ja säästöpuustoon. Ytimiä ovat suojelualueiden lisäksi metsätalouden omalla päätöksellä toiminnan ulkopuolelle jätetyt luontokohteet ja suojelumetsät. Yhteydet turvataan ekologisilla käytävillä, joista tyypillisimpiä ovat vesistöjen suojavyöhykkeet ja soiden vaihettumisvyöhykkeet. Pitkällä

25.11.2015

aikavälillä tavoitteena on saada 10 m³ lahoppuuta hehtaarille kaikilla alueilla. Tähän pyritään elävien säästöpuiden jättämisellä ja kuolleen puun säästämällä puunkorjuun yhteydessä.

Vesiensuojelun kehittäminen metsätaloustoimien yhteydessä on merkittävä osa valtion metsien luonnonhoitoa, ja Metsähallitus on kehittänyt valuma-alue suunnitteluun perustuvaa vesiensuojelulähestymistapaa yhdessä muiden metsäsektorin toimijoiden kanssa. Tavoitteena on saada valuma-alue suunnittelu osaksi tavanomaista metsäsuunnittelua kaikkialla maassa. Riistan elinympäristöjen turvaaminen ja kehittäminen metsätaloustoimien yhteydessä on yksi ympäristöoppaan painopistealoja. Tärkeimpiä riistan hyväksi toimia tehtäviä toimia ovat riistatiheikköjen säästäminen taimikonhoidon ja uudistusalan raivauksen yhteydessä, metson soidinalueiden huomioiminen metsäsuunnittelussa ja puunkorjuussa sekä kannattamattomien ojitusalueiden asteittainen palauttaminen kohti luonnontilaa. Esimerkiksi riekkosoiden ennallistamisesta on saatu erinomaisia kokemuksia. Ympäristöoppaan toteutumista seurataan vuosittaisilla systemaattisilla ympäristöseurannoilla, ja koulutusta käytännön toimijoille järjestetään vuosittain havaittuihin painopistealoihin liittyen.

Metsäkulttuuriohjelma

Metsäkulttuuriohjelma laaditaan vuosina 2016–2017 työryhmätyönä ja Tapion palvelusopimukseen sisällytettävällä selvitys/viestintäosiolla. MMM asettaa työryhmän syksyllä 2015 / keväällä 2016. Osa työstä on tarkoitus toteuttaa työpajatyöskentelyn kautta. Metsäkulttuuri käsitetään ohjelmassa laajasti. Metsäkulttuurilla tarkoitetaan siten kaikkea aineellista ja aineetonta toimintaa, joka tavalla tai toisella liittyy metsään. Siihen kuuluvat muun muassa muinaisjäännökset, tarinat, taide, puu- ja luonnontuotteet, metsään liittyvät harrastukset ja metsän merkitys jokapäiväisessä elämässä. Metsäkulttuuriohjelman laatimisessa hyödynnetään myös Metsähallituksen toteuttamaa valtion metsätalousmaiden kulttuuriperintöinventointia.

Strateginen hanke J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut - turvaaminen ja markkinoiden kehittyminen

Hankkeessa edistetään muiden kuin puuntuotannollisten ekosysteemipalveluiden turvaamista ja markkinoiden kehittymistä. Hankkeessa kootaan yhteen tietoa metsien eri käyttömuodoista ja niiden hyödyistä, merkityksistä ja arvoista sekä ristiin kytkennöistä. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet ja hallinnolliset/lainsäädännölliset esteet luontoarvopankkien ja vapaaehtoisten sopimuksellisten toimintamallien käyttöönotolle monimuotoisuuden, vesiensuojelun, hiilinielujen, riistatalouden ja metsien virkistysarvojen turvaamisessa ja markkinoiden kehittämisessä.			
Aikataulu: 2015-2018	Vastuuhenkilö: Katja Matveinen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Synteesi metsien käyttömuodoista	auki	auki	auki
Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen	Tapion palvelusopimus	Tapio	2015
Innovatiiviset rahoitusmallit	auki, mahdollisesti VNK:n TEAS-rahoitus	auki	2016 (jos rahoitus järjestyy)
Metsät moneen käyttöön - tutkimusohjelma	Luke, EU Life, Suomen Akatemia	Luke	2015–2018

25.11.2015

Hanke linkittyy strategiseen hankkeeseen E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito, jonka yhtenä tavoitteena on edistää markkinattomista hyödyistä saatavaa hyvinvointia. Yhteistyö selvitetään, kun hankkeista laaditaan tarkemmat suunnitelmat. Lisäksi hanke liittyy strategiisiin hankkeisiin I. Talousmetsien luonnonhoito sekä K. Suomalaisen metsien arvostus.

Hankkeen osatyöt:

Synteesi metsien käyttömuotojen hyödyistä, merkityksistä, arvoista ja ristiinkytkennöistä

Aihepiiriin liittyviä meneillään olevia ja päättyneitä hankkeita on melko paljon. Tieto on kuitenkin sirpaleista, joten yhtenä osahankkeena on tarpeen tuottaa synteesi, jossa metsästrategian kirjausten mukaisesti kootaan yhteen tieto metsien eri käyttömuodoista ja niiden hyödyistä, merkityksistä ja arvoista sekä ristiinkytkennöistä.

Ekosysteemipalveluihin perustuvien uusien tuotteiden ja palveluiden kaupallistaminen

Ekosysteemit tuottavat palveluita, joiden varaan voidaan rakentaa esimerkiksi palveluliiketoimintaa. Näkökulmana on, että ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen ei uhkaa jokamiehenoikeuksia tai puuntuotantoa, vaan tuottaa lisäarvoa niiden päälle. Strategisen hankkeen osahankkeena toimiva Tapion hanke Ekosysteemipalvelujen tuotteistaminen on alkanut keväällä 2015. Hankkeessa keskitytään vuonna 2015 ekosysteemipalveluiden kaupallistamiseen metsänomistajien näkökulmasta ja kehitetään keinoja metsään perustuvien ekosysteemipalveluiden uusien tuotteiden ja palveluiden tuotteistamiselle.

Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen -hanketta jatketaan Tapion vetovastuulla vuonna 2016 keskittyen vuoden 2015 hankkeessa havaittuihin kehittämiskohteisiin.

Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen -hankkeen tulosten perusteella päätetään, tarvitaanko lisää osahankkeita esimerkiksi liittyen hallinnollisten esteiden ja mahdollisuuksien selvittämiseen, joita ainakin osittain jo selvitetään Tapion hankkeessa. Harkitaan erillisen viestintäkampanjan tarvetta, kun viestintämateriaali on valmis ja julkaistu internet-sivuilla.

Jos TEAS-rahoitusta saadaan, tarkoitus on tuottaa matkailu- ja virkistyskäyttöä koskeva selvitys, johon liittyy myös selvitys innovatiivista rahoitusmalleista ja muista kannusteista (ks. alla). Kysymykset, joihin haetaan vastausta, ovat: Mitkä ovat metsien ja vesialueiden kestävä virkistys- ja matkailukäytön talous- ja hyvinvointivaikutukset, kasvunäkymät sekä uudet innovaatiot ja liiketoimintamahdollisuudet? Millaisilla uudentyyppisillä rahoitusmalleilla ja muilla kannusteilla ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta voidaan turvata metsissä ja vesissä?

Ekosysteemipalveluiden turvaaminen

Ekosysteemit tuottavat ihmisille erilaisia palveluita. Näiden palveluiden turvaaminen on meille elintärkeää. Yksi mahdollinen keino ekosysteemipalveluiden turvaamisessa on niiden tuotteistaminen. Tällöin maanomistajien voisi ajatella saavan tuloa esimerkiksi maisema-arvokaupasta. Tapion Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen -hankkeessa saatetaan saada myös ekosysteemipalveluiden

25.11.2015

turvaamiseen liittyviä tuloksia. Mahdollisten lisähankkeiden tarve määritellään, kun Tapion hanke on päättynyt.

Hankkeen yhtenä osatyönä toteutetaan Innovatiiviset rahoitusmallit ja muut kannusteet -selvitys, jonka tavoitteena on löytää valtion tuen lisäksi muitakin rahoittajia ekosysteemipalveluiden turvaamiselle. Selvitys liittyy myös uutta kannustejärjestelmää koskevaan strategiseen hankkeeseen.

Metsät moneen käyttöön -tutkimusohjelma

Viranomaiset ja metsäalan suunnittelijat tarvitsevat uusia keinoja, joilla voidaan hyödyntää samanaikaisesti talouteen, ympäristöön ja ihmisten arvostuksiin liittyvää tietoa. Luken koordinoima Metsät moneen käyttöön -tutkimusohjelma (MMK) kehittää metsien käyttömuotojen monipuolistamiseen ja yhteensovittamiseen liittyviä kustannustehokkaita toimintatapoja. Tutkimusohjelmassa selvitetään miten metsien käyttö vaikuttaa ekosysteemipalveluihin ja niiden välisiin vuorovaikutuksiin, millaisia ovat kustannustehokkaat metsienkäsittelytavat, jotka samanaikaisesti tuottavat ja ylläpitävät metsien eri ekosysteemipalveluja sekä millä keinoilla metsien käyttöä voidaan ohjata yhteensovittamisen tueksi. Ohjelman lopputuotteena kehitetään metsien kestävän ja monipuolisen käytön tueksi uusi työkalu, Metsäbarometri, joka ilmaisee ekosysteemipalveluiden määrässä, laadussa ja arvossa tapahtuvia muutoksia metsien käytön seurauksena.

Tutkimusohjelmassa koostetaan ja hyödynnetään pitkäaikaisia tutkimusaineistoja selvittämään metsien käytön ja ekosysteemipalveluiden välisiä yhteyksiä. Tieto sisällytetään Metlassa aiemmin kehitettyihin simulaatiotyökaluihin (esim. Motti ja MELA), joiden avulla voidaan arvioida puuntuotannon ja muiden ekosysteemipalveluiden muutoksia erilaisissa metsien käyttövaihtoehdoissa. Lisäksi käyttömuotojen ristiriidoista aiheutuvien konfliktien tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn hyödynnetään ja kehitetään paikkatietoon pohjautuvia sosioekologisia menetelmiä.

Metsäbarometrin kehitystyö hankkeistetaan. Pilotoinnin on suunniteltu lähtevän liikkeelle Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Lapissa meneillään olevien alueellisten metsäohjelmapäivitysten yhteydessä. Tavoite on, että työkalu on pilotoinnin jälkeen hyödynnettävissä koko maassa, kun sen taustalla olevat aluekohtaiset laskelmat päivitetään eri alueille. Näin Maa- ja metsätalousministeriö voi hyödyntää Metsäbarometriä arvioidessaan Metsästrategian vaikutuksia, ja alueelliset viranomaiset voivat hyödyntää työkalua esimerkiksi maakuntatason kaavoituksessa tai kaupunkimetsiä koskevan yleiskaavoituksen tukena.

Tutkimusohjelmasta vastaa Lukessa ohjelmajohtaja Anne Tolvanen. Yhteistyötahoja ovat mm. Metsäkeskus, Metsähallitus, Oulun, Lapin, Helsingin ja Itä-Suomen yliopistot, SYKE ja GTK.

Strateginen hanke K. Suomalaisten metsien arvostus

Hankkeessa luodaan edellytyksiä metsien käytön ja metsäluonnon arvostuksen kasvulle. Erityisesti kiinnitetään huomiota lasten ja nuorten metsäsuhteen vahvistamiseen sekä metsien kestävän hoidon ja käytön hyväksyttävyyteen. Osana hanketta kehitetään myös metsien arvostuksen mittaamista ja mittareita.			
Aikataulu: 2015-2018	Vastuuhenkilö: Katja Matveinen		
Osahankkeet	Osahankkeen rahoitus	Osahankkeen toteuttaja	Osahankkeen aikataulu
Selvitys metsäsuhteen rakentumisesta	T&K / biotalousmomentti: tarve 20 000 €, rahoitus auki	Tarjouspyyntö	2016 (jos rahoitus löytyy)

25.11.2015

Koulujen tukimateriaalit	SMY:n rahoitus (mm. valtionapu)	SMY	2015-2016
Metsäkasvatuksen pilottihanke	Suunnitellaan selvityksen perusteella, rahoitus auki (biotalousmomentti, säätiöt???)	Suomen Latu, Suomen Partiolaiset, Suomen 4H-liitto, WWF, metsäalan toimijat, SMY	auki

Hankkeen osatyöt:

Selvitys metsäsuhteen rakentumisesta

Hankkeen osatyönä selvitetään metsäsuhteen rakentumista eri ikäkausina ja tehdään selvityksen pohjalta työkalut metsäsuhteen vahvistamiseen erityisesti herkkyyksina, kuten lapsuudessa ja nuoruudessa, sekä elämän muutostilanteissa. Selvityksessä tarkastellaan metsäsuhdetta monipuolisesti metsien käytön ja metsäluonnon arvostuksen näkökulmista. Selvitys on tarpeellinen metsäsuhteen ja siten metsien arvostuksen edistämiseksi. Kansalaisten monipuolinen ymmärrys metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä edistää metsiin perustavan biotalouden kasvua.

Selvityksen pohjalta suunnitellaan ja vastuutetaan mahdolliset jatkohankkeet.

Koulujen tukimateriaalit

Osahankkeessa tuotetaan uuden opetussuunnitelman mukaista oppimateriaalia. Keskiössä ovat oppimisympäristöt muualla kuin luokassa, eli metsässä ja luonnossa.

Suomen Metsäyhdistys valmistelee (2015-2016) yhdessä eri alojen opettajien kanssa vuorovaikutteisen verkkomateriaalin metsiin perustuvasta biotaloudesta.

Metsäkasvatuksen pilottihankkeet

Metsäsuhdetta tarkastelevan selvityksen pohjalta valmistellaan metsäkasvatuksen pilottihanke / hankkeita, joissa ovat mukana muun muassa kolmannen sektorin toimijat, kuten Suomen Partiolaiset, Suomen Latu, Suomen 4H-liitto ja WWF Suomi, sekä Suomen Metsäyhdistys (SMY). Mahdollisia muita yhteistyökumppaneita voisivat olla SMK, YM, Suomen Metsäsäätiö, Metsämiesten Säätiö, Opetushallitus, luonto- ja ympäristökoulut sekä Metsästäjäliitto. Hanke suunnitellaan yhteistyössä vuoden 2016 aikana ja se voi sisältää esimerkiksi pysyvien luonnossa liikkumisen ja olemisen toimintamuotojen kehittämistä koululaisille, metsäkasvatuksen liittämistä perheliikuntaan tai materiaalien tuottamista varhaiskasvatuksen käyttöön. Voisivatko metsäneuvostossa mukana olevat säätiöt rahoittaa pilottihanketta?